

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТИТУЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ РЕГІОНІВ

Розвиток процесів глобалізації та підвищення конкуренції на ринку туристичних послуг вимагає пошуку нових шляхів ефективної туристичної політики не тільки на рівні держави, але й на рівні окремих регіонів.

Інституційне забезпечення туристичної діяльності регіонів здійснюється на різних рівнях управління шляхом функціонування державних та недержавних управлінських структур та інституцій. При цьому важливим є оптимальна взаємодія та взаємовідносини між державними інституціями, бізнес-структурами, органами місцевого управління, а також місцевим населенням регіону з метою узгодження спільних інтересів та отримання максимальної вигоди. Зважаючи на існування різних моделей регулювання туристичної діяльності на державному та регіональному рівні, досить різноманітними є інституції та органи, що забезпечують реалізацію туристичної політики. Перш за все, це відбувається шляхом нормативно-правового регулювання, податкової та грошово-кредитної політики, митного регулювання.

Основним завданням інституційного забезпечення туризму повинно бути створення сприятливих умов для розвитку туристичної галузі. Сучасний етап розвитку світової глобальної економіки вимагає особливих підходів до побудови інституційного забезпечення туризму та враховувати особливості його розвитку на місцевому, регіональному, загальнодержавному, транскордонному та глобальному рівнях [4, с. 157].

Проте варто враховувати, що реалізація багатьох завдань, що прямо чи опосередковано стосуються туристичної сфери та впливають на ефективність туристичного бізнесу, відноситься до компетенції органів місцевого самоврядування. Тому доцільно застосовувати нові інструменти підвищення конкурентоспроможності регіонів, зокрема кластерний підхід в організації управління туристичною діяльністю регіону. Адже кластерні об'єднання включають географічно сконцентровану в межах регіону групу підприємств, організації та інституцій, діяльність яких пов'язана із обслуговуванням туристів, що спільно використовують туристичні ресурси, спеціалізовану туристичну інфраструктуру, локальні ринки праці, здійснюють спільну маркетингову, рекламну, інформаційну, наукову діяльність [3].

Регіональні кластери об'єднують учасників, які здійснюють свою діяльність в межах одного регіону, привабливого своїми туристичними

ресурсами, з метою ефективного використання природно-рекреаційного потенціалу території, розвитку туристичної інфраструктури, та зростання якісних і кількісних показників функціонування туристичної сфери. Кластер забезпечує формування сприятливого інноваційного середовища, що приводить до зростання конкурентоспроможності підприємств, які входять до нього, за рахунок оптимізації вартості турпродукту [2, с. 136]. Зосередження підприємств і суб'єктів підприємництва в межах однієї дестинації та їх ефективна взаємодія із органами місцевої влади, науковими та освітніми установами забезпечує зростання конкурентоспроможності туристичного сектору.

Ще одним важливим аспектом удосконалення ефективності функціонування туристичної сфери є створення мережі регіональних представництв туристичних інституцій як всередині країни, так і за кордоном. Досвід багатьох європейських країн, в яких туристична сфера успішно функціонує та забезпечує значні надходження від міжнародного туризму, свідчить про доцільність створення туристичних представництв за кордоном, які ефективно пропагують національні туристичні продукти [1].

Таким чином, організація ефективного інституційного забезпечення туристичної діяльності регіонів є важливим фактором конкурентоспроможності його туристичної сфери. Одним із напрямів удосконалення інституційного забезпечення та управління туристичною сферою регіону є застосування кластерного підходу, який дає змогу ефективно використовувати природно-рекреаційний потенціал регіону, стимулювати залучення інвестицій, розвиток туристичної інфраструктури та підвищити конкурентоспроможність туристичних підприємств регіону. Крім того, створення мережі туристичних інформаційних центрів, а також відкриття туристичних представництв за кордоном забезпечить ефективне просування національного туристичного продукту на міжнародному туристичному ринку.

Література

1. Інституційне забезпечення розвитку сфери туризму в українсько-польському транскордонному регіоні. Аналітична записка / Національний інститут стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/245>.

2. Корж Н. В. Управління туристичними дестинаціями : підручник / Н. В. Корж, Д. І. Басюк. – Вінниця: «ПП»ТД Едельвейс і К», 2017. – 322 с.

3. Ніколаєв Ю.О. Туристичні кластери в Україні / Ю.О. Ніколаєв // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2012. – Вип. 4 (47). – С. 336–341.

4. Яровий В.Ф. Сутність та вдосконалення інституційного забезпечення розвитку туристичної галузі та регіональному, національному та міжнародному рівнях / В.Ф. Яровий // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – Вип. 17. – С. 156–159.